

BİLİM ADAMI VE GAZETECİ

Çeviren Dr. Hilmi ALACAĞLI

MARMARA ÜNİVERSİTESİ

İletişim Fakültesi

Bilim ile medya arasındaki çelişki bizzat enformasyon çeşidi kavramında ortaya çıkar. Medyalar için, enformasyon, yeni, ilginç ve çok taze olmalıdır. Enformasyon, halkın dikkatini çekmek için somut olaylara dayanmalıdır. Güncellik gerekçesi olmadan, Anglo-Saxon gazetecilerinin dedikleri gibi, sebebi olmadan, bilimsel bir enformasyon etrafa yayılmaz. Belki, bilimle medya arasındaki ilişkilerin önemli ve devamlı konusu olan bilinmeyenin kaygısını hissettirmedikçe. Medyanın iletildiği enformasyonların halkın beklentisine cevap vermesi için, bazan gazeteci, temel bilgilerin ilgi uyandırmayacak şekilde bizzat araştırılması ve sağlanması sürecinin zararına, bilimin uygulamaları üzerinde durmaya ekseriya yöneltilir. Örneğin, biyoloji üzerine bir yayın, eğer kanserle ilişkili ise veyahut kalıtım deneyleri üzerinde bir tartışma ortaya atıyorsa, yeni bir haber gibi dikkate alınacaktır. Gazeteci aynı şekilde görevi gereği, ekonomik, sosyal, siyasal veya ideolojik bir ortamdaki olayları düzene koymayı temenni eder. O halde, onun birşeylere katlanması gerekir. Bir olayı ayrıcalıklı hale getirmenin bu gerekliliği, bilim adamlarına göre, bazan, bir yazının tarafsız ve didaktik karakterine zarar verebilir.

Bilim adamlarının görevi, diğer bilim adamlarının deneylerince doğrulanan ve değerlendirilen birçok kazanımlardan sonra sık sık oluşturulan geçmişe başvurarak, devamlı bir süreç üzerine bina edilmiştir. Araştırma, tabiatıyla, bilinmeyen şeyle karşı karşıya yapılır. O halde elde edilen sonuçlarda hata oranı çok yüksektir. Bunun sonucu, her türlü yayımdan önce bilim adamının ihtiyatı, sonuçların doğrulanmasındaki kesinliği, çalışmalarına atfedilen vakitsiz bir ifşa etme veya çok büyük bir reklam korkusu görürüz.

Gerçekten, ona, elde ettiği sonuçların niteliğine ve yeniden yayınlanmasına sadece etrafındakilerce karar verilir. Onun özel kelimeler kullanması ekseriya, iyi belirlenmiş bir alanda gücünü kullanma vasıtası ve bir sığınak meydana getirir: Bu ise bilimsel alanıdır. Ve rekabete karşı bu alanı savunmak için bunları kullanır. Açıkça kamuoyunun dikkatine sunmak bilimadamlarını bir anda kusurlu hale getirir, onu güçlerinden bir kısmından mahrum eder. Anlıyoruz ki bu toplanan riskler onu, büyük medyalar vasıtasıyla halkla iletişim kurmasına hiç heveslendirmez.

Bununla birlikte, bilimle medya arasında etkili bir işbirliğinin meydana gelmesi için çok sayıda sebepler mevcuttur. Fakat işbirliği iki taraftan ödün ister. Örneğin, bilim adamının, gazetecilik, mesleğinin güçlüklerinin, yazılı veya görsel-işitsel basının yer veya zaman sınırlamalarını ve tamamlama direktiflerini kabullenmesi yararlıdır. O aynı zamanda iletişimin profesyonellerine güvenmek zorundadır. Televizyonda her zaman kendinin iyi görünmediğini kabullenmelidir. Bazen, "saat 20'deki olayları" programında 1.5 dakikada başışıklığı açıklamak gibi, tahrikleri değerlendirmeyi kabul etmelidir.

JOEL DE ROSNAY'NİN HAYATIN YOLLARI ESERİNDEN BİR ÇEVİRİ

ROSNAY 1937'de doğdu. Bilim doktorudur. Aynı zamanda Pasteur Enstitüsünde sanayi ilişkileri bölümünün müdürünün danışmanıdır. Kendisi özellikle en ileri sanayilerle ilgilenmektedir. Biyoteknoloji ve biyoendüstri (1979), Hayatın Başlangıcı (1965), Makroskop (1975), Acemi Güldürücü (1980), Hayatın Yolları (1983) eserleridir.